

Dosarul nr. 1ra-2253/2021
(1-18065193-01-1ra-17122021)

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

26 ianuarie 2022

mun. Chișinău

Colegiul Penal în următoarea componență:
președinte
judecători

Liliana CATAN
Victor BOICO
Ghenadie PLĂMĂDEALĂ

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de procurorul în Procuratura de Circumscripție Bălți, Bodareu Octavian, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 28 septembrie 2021, în cauza penală în privința lui

ROTARI Sorin XXXXX, născut la
XXXXX, originar din XXXXX, domiciliat în XXXXX;
BUȘOVSCI Roman XXXXX, născut la
XXXXX, originar din XXXXX, domiciliat în XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 04.04.2011 – 07.10.2011;

Instanța de apel: 14.11.2011 – 14.12.2011;

19.06.2012- 14.11.2012;

06.09.2013- 16.06.2017;

18.05.2018- 28.09.2021;

Instanța de recurs: 14.03.2012-08.05.2012;

14.03.2013- 25.06.2013;

11.10.2017- 03.04.2018;

17.12.2021- 26.01.2022.

c o n s t a ț ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Fălești din 07 octombrie 2011, au fost condamnați:

- Rotari Sorin, în baza art. 309¹ alin. (3) lit. c) Cod penal, la 6 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis și cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a desfășura o anumită activitate în organele MAI ale R. Moldova, pe termen de 5 ani;

- Bușovschi Roman, în baza art. 309¹ alin. (3) lit. c) Cod penal, la 5 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis și cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a desfășura o anumită activitate în organele MAI ale R. Moldova, pe termen de 5 ani.

2. Pentru pronunțarea sentinței, prima instanță a constatat în fapt că, Rotari Sorin, activând în calitate de inspector al secției poliției criminale a CPR Fălești, fiind persoană cu funcție de răspundere, ca urmare a înțelegerii prealabile și împreună cu inculpatul Bușovschi Roman, care nu era persoană oficială, dar care acționa cu titlu

oficial și cu acordul tacit al primului, la 14 august 2010, aproximativ la ora 22:00-22:30, intenționat, i-au provocat lui Vatamanu Anatolie, dureri, suferințe puternice fizice și psihice, cu scopul de a-l pedepsi pentru certurile familiale care acesta le-a comis în ziua nominalizată, fapt pentru care, membrii familiei acestuia au contactat CPR Fălești, în următoarele circumstanțe: la ora și data nominalizată, inculpații împreună cu șeful de post din XXXXX, Potîng Alexandru (în privința căruia urmărirea penală a fost încetată în lipsa elementelor infracțiunii prin ordonanța din 21 martie 2011), la inițiativa ultimului, din XXXXX, cu automobilul personal al primului de model „Mercedes 260”, XXXXX, culoare albă, s-au deplasat la domiciliul lui Vatamanu Anatolie din XXXXX pentru a verifica înștiințarea primită în CPR Fălești de la o rudă a acestuia privind purtarea agresivă. Intrând în casa familiei Vatamanu, inculpații Rotari Sorin și Bușovschi Roman, i-au aplicat mai multe lovituri cu picioarele în regiunea toracico-abdominală, cauzându-i victimei leziuni corporale sub formă de fractură a coastei V porțiunea posterioară, care se atribuie la leziuni corporale medii cu dereglarea sănătății de lungă durată. După evenimentele descrise inculpații Rotari Sorin și Bușovschi Roman i-au răsucit mâinile la spate și, numai în albituri l-au dus la automobilul care era parcat la poarta gospodăriei urcându-l în portbagaj. Când a insistat să i se transmită hainele, inculpatul Bușovschi Roman, l-a lovit cu pumnul în față și a închis ușa portbagajului după care automobilul s-a pornit. În timpul deplasării automobilul s-a oprit de câteva ori și inculpatul Bușovschi Roman, deschizând ușa portbagajului, îi zicea să mai tragă aer, îl lovea în față și apoi închidea din nou ușa. În scurt timp automobilul s-a oprit, inculpații Rotari Sorin și Bușovschi Roman, l-au apucat de mâini și picioare, l-au aruncat la pământ și deasupra i-au aruncat hainele, spunându-i să aștepte acolo până vin ei după el. Șeful de post Potîng Alexandru era prezent, dar nu a întreprins nici o acțiune. După aceasta toți ei s-au urcat în automobil și au plecat.

Așadar prin acțiunile sale intenționate Rotari Sorin și Bușovschi Roman au săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 309^l alin. (3) lit. c) Cod penal, adică „tortura săvârșită de două persoane”.

3. Avocații Culcițchi Ghenadie și Pralea Grigore, în numele inculpaților și inculpatul Rotari Sorin, au contestat cu apel sentința nominalizată.

3.1 Avocatul Culcițchi Ghenadie a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit căreia Rotari Sorin și Bușovschi Roman să fie achitați.

În susținerea cerințelor sale, apelantul a invocat că prima instanță nu a ținut cont de persoana victimei Vatamanu Anatolie, care se caracterizează negativ. În cadrul audierilor în calitate de parte vătămată, depunând jurământul și fiind prevenit despre răspunderea penală pentru declarații false, acesta a indicat că, fiind în stare de ebrietate și dorind să bea apă, s-a poticnit, a căzut jos lângă fântână, simțind durere în cutia toracică pe dreapta.

Anterior acesta a depus alte declarații precum că, datorită relațiilor ostile și dorința de a se răzbuna pe Rotari Sorin și Bușovschi Roman, a declarat că a fost maltratat de

ei, fapt confirmat de martorii Vatamanu Veronica, Hărbălău Ecaterina și Vatamanu Nina- rude apropiate a acestuia, iar martorii Cosovan Vadim, Celan Liliana, Eftimiță Olga, Cheptea Igor și Ilinițchi Ion despre cele întâmplate au aflat de la partea vătămată.

Totodată, apelantul a susținut că, partea vătămată, acționând în interes material, la 17 noiembrie 2010, a primit de la Rotari Sorin, suma de 2000 dolari SUA, primul invocase că poate influența procurorii, în legătură cu care fapt a fost reținut, ulterior condamnat în baza art. 326 alin. (1) Cod penal, astfel, avocatul a pledat întru nevinovăția inculpaților.

3.2 Avocatul Pralea Grigore a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei cu adoptarea unei noi hotărâri prin care Rotari Sorin și Bușovschi Roman să fie achitați.

3.3 Inculpatul Rotari Sorin a solicitat rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărâri de achitare.

În motivarea apelului, inculpatul a susținut că, nu a săvârșit nici o acțiune de tortură în privința victimei Vatamanu Anatolie, argumentându-și versiunea sa prin faptul că, a existat un interes al procurorilor, care cu exercitarea presiunilor asupra părții vătămate, au organizat cauza penală, iar ulterior a fost condamnat ilegal.

Apelantul a invocat că, în cursul urmăririi penale, cât și în cadrul judecării cauzei, procurorii și prima instanță au încălcat prevederile art. 52, 274, 275, 384 și 385 Cod de procedură penală, menționând că la 23 august 2010 a fost scos de sub urmărire penală, iar la 17 noiembrie 2010 a fost încetată urmărirea penală pe aceeași faptă, în ambele cazuri ordonanțele emise fiind anulate ilegal.

Mai mult, procurorii nu aveau nici un temei pentru anularea acestor ordonanțe, deoarece partea vătămată, Vatamanu Anatolie, a depus o cerere de încetare a urmăririi penale, că nu a fost torturat, a făcut cu bună știință un denunț fals.

La fel, inculpatul a invocat, că la judecarea cauzei prima instanță nu a ținut cont de aceste circumstanțe și contrar prevederilor art. 90 Cod de procedură penală, a pus la baza sentinței de condamnare declarațiile martorilor Vatamanu Nina, Vatamanu Veronica, Vatamanu Natalia, Hărbălău Ecaterina și Eftimiță Olga, rude apropiate ale părții vătămate, cât și raportul de expertiză medico-legală, ce prezintă îndoieli.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 14 decembrie 2011, au fost admise apelurile, casată total sentința, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, potrivit căreia, s-a dispus încetarea procesului penal privind învinuirea inculpaților de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 309¹ alin. (3) lit. c) Cod penal, în temeiul art. 391 alin. (1) pct. 5) Cod de procedură penală.

5. La adoptarea soluției date, instanța de apel a statuat că, organul de urmărire penală și prima instanță nu au ținut cont de prevederile art. 22 Cod de procedură penală, care stipulează că nimeni nu poate fi urmărit de organele de urmărire penală, judecat sau pedepsit de instanța de judecată de mai multe ori pentru aceeași faptă.

De asemenea, scoaterea de sub urmărirea penală sau încetarea urmăririi penale împiedică punerea repetată sub învinuire a aceleiași persoane pentru aceeași faptă, cu excepția cazurilor când fapte noi ori recent descoperite sau un viciu fundamental în

cadrul procedurii au afectat hotărârea respectivă, explicând și faptul că pe parcursul urmăririi penale cauza penală a fost încetată cu scoaterea lui Rotari Sorin de sub urmărirea penală, apoi aceasta reluată în baza ordonanței Prim-adjunctului Procurorului General din 22 noiembrie 2010, acestea fiind temei de încetare a procesului penal.

6. Procurorul, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, a contestat cu recurs ordinar decizia instanței de apel, solicitând casarea acesteia, cu menținerea în vigoare a sentinței.

7. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 08 mai 2012, a fost admis recursul declarat de procuror, casată total decizia instanței de apel și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță, într-un alt complet de judecată.

8. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 14 noiembrie 2012, în cadrul rejudecării cauzei, au fost admise apelurile declarate de avocații Culcițchi Ghenadie, Pralea Roman în numele inculpaților și de inculpatul Rotari Sorin, casată total sentința și pronunțată o nouă hotărâre potrivit căreia, în baza art. 391 alin. (1) pct. 5), 6) Cod de procedură penală, a fost încetat procesul penal în privința inculpaților învinuiți de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 309¹ alin. (3) lit. c) Cod penal.

9. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a reținut că, în privința inculpaților exista o hotărâre a organului de urmărire penală, privind scoaterea lui de sub urmărire penală pentru aceleași fapte.

Astfel, prin prisma prevederilor art. 332 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de apel a conchis că, în cazul în care pe parcursul judecării cauzei, s-a constatat vreun temei prevăzut de art. 275 pct. 5)- 9), 285 alin. (1) pct. 1), 2), 4), 5) Cod de procedură penală, instanța prin sentință motivată, încetează procesul penal în cauza respectivă.

10. Procurorul, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, a contestat cu recurs ordinar decizia instanței de apel, solicitând casarea acesteia, cu menținerea sentinței.

În motivarea recursului, s-a invocat că instanța de apel, neîntemeiat a indicat că au fost încălcate prevederile art. 22 Cod de procedură penală și art. 4 din Protocolul nr. 7 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului.

La fel, instanța de apel nu a ținut cont de prevederile art. 52 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, care oferă dreptul procurorului ierarhic superior de a anula actele ilegale ale procurorului ierarhic inferior. Totodată, a opinat că, instanța de apel, a ignorat totalmente prevederile art. 251 alin. (4) Cod de procedură penală.

11. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 25 iunie 2013, a fost admis recursul, casată total decizia instanței de apel și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

12. În argumentarea soluției pronunțate, instanța de recurs a notat, că instanța de apel formal a aplicat prevederile pct. 5), 6) alin. (1) art. 391 Cod de procedură penală, indicând că, - „*există o hotărâre a organului de urmărire penală, privind scoaterea inculpaților de sub urmărire penală pentru aceleași fapte; există alte circumstanțe*

care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală”.

În acest sens, instanța de recurs a subliniat, că prin noțiunea de „alte circumstanțe”, prevăzută la pct. 6) alin. (1) art. 391 Cod de procedură penală, urmează a fi interpretată numai în sensul „circumstanțelor prevăzute de lege”, a se vedea textul legal, pct. 5) art. 275 Cod de procedură penală- „... există alte circumstanțe prevăzute de lege care condiționează excluderea sau, după caz, exclud urmărirea penală”.

Prin urmare, presupusele încălcări ale legii procesuale penale constatate de instanța de apel, nu cad sub incidența „ altor circumstanțe prevăzute de lege care condiționează excluderea sau, după caz, exclud urmărirea penală”, prevăzute de art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

Cu referire la materialele cauzei, instanța de recurs a constatat că, la terminarea urmăririi penale, când inculpații au luat cunoștință de materialele dosarului în prezenta apărătorilor, aceștia nu au invocat despre nulitatea actelor procedurale efectuate pe parcursul urmăririi penale, ceea ce prezumă că au fost de acord cu legalitatea acestor acte procedurale.

A fost subliniat, că instanța de apel a trecut cu vederea și faptul că inculpații nu au atacat ordonanța Prim-adjunctului Procurorului General din 22 noiembrie 2010, privind anularea ordonanței din 17 noiembrie 2010 cu dispunerea reluării urmăririi penale la Procurorul General și ulterior în ordinea art. 313 Cod de procedură penală, la judecătorul de instrucție.

13. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 16 iunie 2017, în cadrul rejudecării cauzei, au fost admise apelurile, casată sentința cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care: în temeiul art. 391 alin. (1) pct. 5) Cod de procedură penală, procesul penal intentat în privința lui Rotari Sorin și Bușovschi Roman în baza art. 309¹ alin. (3) lit. c) Cod penal, a fost încetat din motivul că exista o hotărâre a organului de urmărire penală asupra aceleiași persoane pentru aceeași faptă de încetare a urmăririi penale și de scoatere a acesteia de sub urmărire penală.

14. Având în susținere prevederile art. 436 alin. (2)- (4) Cod de procedură penală, instanța de apel a reținut că la caz, s-a schimbat situația de fapt care a existat la soluționarea recursului (25 iunie 2013), relevantă în acest sens fiind Hotărârea Curții Constituționale a R. Moldova nr. 12 din 14 mai 2015, prin care Curtea s-a pronunțat în urma examinării sesizării Curții Supreme de Justiție privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din art. 287 alin. (1) Cod de procedură penală, declarându-se drept neconstituțională dispoziția articolului nominalizat, în temeiul cărei de altfel a și fost reluată urmărirea penală.

În ședința instanței de apel au fost verificate probele anexate la dosar, s-a pus în discuție, din oficiu, ordonanța de pornire a urmăririi penale din 22 octombrie 2010 (f.d. 1, vol. I); ordonanța de încetare a urmăririi penale și de scoatere de sub urmărirea penală din 17 noiembrie 2010 (f.d. 2, vol. I); ordonanța de anulare a ordonanței de încetare și reluare a urmăririi penale din 22 noiembrie 2010 (f.d. 8, vol. I); ordonanța

de refuz în începerea urmăririi penale din 23 august 2010 (f.d. 20, vol. I).

Instanța de apel a conchis că prima instanță a judecat superficial cauza privind învinuirea adusă lui Rotari Sorin și Bușovschi Roman, în baza art. 309¹ alin. (3) lit. c) Cod penal, în lipsa unei cercetări obiective a tuturor probelor anexate la materialele cauzei, cu aprecierea eronată a împrejurărilor cauzei, ca rezultat concluzionând greșit asupra necesității condamnării acestora, or, la caz fiind necesară adoptarea soluției de încetare a procesului penal, conform art. 391 alin. (1) pct. 5) Cod de procedură penală.

Urmărirea penală a fost începută la 22 octombrie 2010, în baza art. 328 alin. (2) lit. a) Cod penal, pe faptul maltratării lui Vatamanu Anatolie, la domiciliul său, de către colaboratorul de poliție Rotari Sorin și încă o persoană necunoscută, cauzându-i leziuni corporale.

Prin ordonanța din 17 noiembrie 2010 emisă de către procurorul în Procuratura raionului Fălești, Eugeniu Trocin, s-a dispus: „încetarea urmăririi penale în cadrul cauzei penale nr. 2010378031, pornită pe faptul maltratării lui Vatamanu Anatolie din 14 august 2010, de către colaboratorul de poliție Rotari Sorin și încă o persoană neidentificată în acel moment, pe motiv că nu exista faptul infracțiunii. Scoaterea de sub urmărire penală, din lipsa faptului infracțiunii, a bănuitului Rotari Sorin”.

Prin ordonanța Primului-adjunct al Procurorului General, Pîntea Andrei, din 22 noiembrie 2010 a fost dispusă anularea ordonanței de încetare a urmăririi penale nr. 2010378031 emisă la 17 noiembrie 2010 de procurorul în Procuratura raionului Fălești, Eugeniu Trocin și reluarea urmăririi penale.

În motivarea soluției adoptate, procurorul a menționat, că urmărirea penală în această cauză a fost efectuată superficial și unilateral, iar hotărârea a fost adoptată neîntemeiat, indicându-se ce acțiuni de urmărire penală ar mai fi necesar de efectuat. Soluția în cauză a fost axată pe prevederile art. 287 alin. (1) Cod de procedură penală.

Cu referire la ordonanța nominalizată, instanța de apel a statuat, că aceasta contravenea prevederilor art. 6 pct. 44); art. 22 alin. (2); 287 alin. (4) Cod de procedură penală; art. 4 Protocolul 7 al CEDO și art. 7 alin. (2) Cod penal, (art. 287 alin. (1) Cod de procedură penală, fiind declarat neconstituțional).

Raportând prevederile expuse supra la actele cauzei, instanța de apel a punctat că pentru emiterea ordonanței de către Primul-adjunct al Procurorului General, Andrei Pîntea, din 22 noiembrie 2010, prin care a fost dispusă anularea ordonanței de încetare a urmăririi penale nr. 2010378031 emisă la 17 noiembrie 2010 de procurorul în Procuratura raionului Fălești, Trocin Eugeniu și reluată urmărirea penală, nu a fost invocat careva din temeiurile menționate în vederea posibilității redeschiderii procesului penal pe faptul maltratării lui Vatamanu Anatolie, făcându-se referire doar la necesitatea petrecerii unor investigații suplimentare.

Prin urmare, careva circumstanțe sau fapte recent descoperite care existau la data adoptării ordonanței de încetare a urmăririi penale în cadrul cauzei penale nr. 2010378031, pornită pe faptul maltratării lui Vatamanu Anatolie din 14 august 2010, de către colaboratorul de poliție Rotari Sorin și încă o persoană neidentificată la acel moment, (persoana neidentificată stabilindu-se că era Bușovschi Roman), pe motiv că

nu exista faptul infracțiunii, nu au putut fi descoperite și nu s-au stabilit, iar în ordonanța de reluare a urmăririi penale lipsea vreo motivare sub aspectul că exista vreo circumstanță sau împrejurare, care putea fi catalogată ca faptă nouă ori recent descoperită, sau viciu fundamental, de natură să afecteze ordonanța de încetare a urmăririi penale și scoatere de sub urmărire penală, procurorul limitându-se la invocarea necesității unei investigații suplimentare.

Instanța de apel a remarcat, că concluziile conținute în ordonanța de anulare a ordonanței de scoatere de sub urmărire penală și reluare a urmăririi penale din 22 noiembrie 2010 nu a fost motivată în coraport cu prevederile pct. 7 și 8 a Hotărârii Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate a prevederilor alin. (6) art. 63 Cod de procedură penală, nr. 26 din 23 noiembrie 2010.

Astfel, instanța de apel a statuat, că ordonanța prin care s-a încetat urmărirea penală în cadrul cauzei penale nr. 2010378031, pornită pe faptul maltratării lui Vatamanu Anatolie din 14 august 2010, de către colaboratorul de poliție Rotari Sorin și încă o persoană neidentificată la acel moment (care s-a stabilit a fi Bușovschi Roman), din motiv că nu exista faptul infracțiunii, fiind scoasă persoana de sub urmărire penală, echivalează cu o hotărâre judecătorească irevocabilă și reprezintă autoritatea de lucru judecat, care nu permitea declanșarea unei noi proceduri cu privire la aceeași faptă și aceeași persoană.

Instanța de apel a reținut, că conform art. 287 alin. (4) Cod de procedură penală, în cazurile în care ordonanțele de încetare a urmăririi penale, clasare a cauzei penale sau de scoatere a persoanei de sub urmărire au fost adoptate legal, reluarea urmăririi penale poate avea loc numai dacă apar fapte noi sau recent descoperite ori un viciu fundamental în cadrul urmăririi precedente a afectat hotărârea respectivă.

La caz, necesitatea efectuării unor acțiuni de urmărire penală suplimentare, puteau fi asimilate unor scăpări a organului de urmărire penală și nicidecum nu puteau fi catalogate ca fapte noi sau recent descoperite ori un viciu fundamental care ar da temei de reluare a urmăririi penale.

Generalizând cele menționate, instanța de apel a menționat, că în speță, nefiind stabilite careva fapte noi sau recent descoperite, un viciu fundamental care în cadrul urmăririi precedente ar fi afectat hotărârea respectivă sau alte probe noi, ordonanța din 22 noiembrie 2010 a fost apreciată ca contrară prevederilor art. art. 22, 287 alin. (4) Cod de procedură penală, prin urmare neîntemeiat a fost reluat procesul penal pe faptul maltratării lui Vatamanu Anatolie din 14 august 2010, de către colaboratorul de poliție Rotari Sorin și încă o persoană neidentificată în acel moment (care s-a stabilit a fi Bușovschi Roman), ceea ce ducea la poziția inițială și anume potrivit ordonanței din 17 noiembrie 2010, s-a încetat urmărirea penală în cadrul cauzei penale nr. 2010378031, din motiv că nu exista faptul infracțiunii.

Având în vedere cele expuse și ținând cont de hotărârile Curții Constituționale cu privire la declararea neconstituționalității prevederilor art. 63 alin. (6) și 287 alin. (1) Cod de procedură penală și de cele stipulate în art. 251 Cod de procedură penală, instanța de apel a conchis că ordonanța din 22 noiembrie 2010 nu era întemeiată pe

circumstanțele prevăzute în art. 287 alin. (4) Cod de procedură penală, era lovită de nulitate absolută și nu producea careva consecințe juridice.

Reieșind din sensul legislației procesual penale ordonanța de reluare a urmăririi penale nu este enumerată ca act de sesizare a instanței, or, aceasta duce la terminarea urmăririi penale cu întocmirea rechizitoriului, care este prevăzut de lege ca act de sesizare a instanței, însă, la caz ordonanța de reluare a urmăririi penale din 22 noiembrie 2010 fiind lovită de nulitate absolută, ducea concomitent și la nulitatea rechizitoriului, care avea la bază ordonanța menționată.

Suplimentar, instanța de apel a menționat, că prin prisma art. 251 alin. (2) Cod de procedură penală, nu exista temeii de a se expune referitor la argumentele invocate de către apărare în susținerea nevinovăției lui Bușovschi Roman și Rotari Sorin cu solicitarea achitării acestora, reieșind din faptul că, însăși actul de sesizare a instanței de judecată era lovit de nulitate absolută, ceea ce condiționa examinarea în continuare a cauzei penale în acest sens, dispunând admiterea apelurilor din alte motive decât cele invocate.

15. Procurorul, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, a contestat decizia instanței de apel cu recurs ordinar, solicitând casarea acesteia cu remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În argumentare se menționa, că prin reluarea urmăririi penale, nu au fost afectate drepturile procesuale ale lui Rotari Sorin și Bușovschi Roman, garantate de lege și anume de a nu fi urmărit repetat pentru una și aceeași faptă.

Astfel, conform prevederilor art. 4 din Protocolul Adițional nr. 7 la CEDO, precum și Pactul Internațional cu privire la drepturile civile și politice- nici o persoană nu poate fi urmărită sau pedepsită penal de jurisdicția aceluiași stat pentru săvârșirea unei infracțiuni pentru care a fost deja achitat sau condamnat printr-o hotărâre definitivă conform legii și procedurilor penale ale aceluiași stat.

În cazul dat, Rotari Sorin și Bușovschi Roman nu au fost nici achitați și nici condamnați printr-o hotărâre definitivă.

Remarca acuzatorul de stat că, prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție, din 25 iunie 2013, a fost admis recursul declarat de procuror, casată total decizia instanței de apel și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În motivarea soluției adoptate instanța de recurs a conchis, că, conform alin. (4) art. 251 Cod de procedură penală, încălcarea oricărei altei prevederi legale decât cele prevăzute în alin. (2) atrage nulitatea actului dacă a fost invocată în cursul efectuării acțiunii, când partea era prezentă, sau la terminarea urmăririi penale, când partea lua cunoștință de materialele dosarului, sau în instanța de judecată când partea a fost absentă la efectuarea acțiunii procesuale, precum și în cazul în care proba era prezentată nemijlocit în instanță, însă, nu s-a invocat despre nulitatea actelor procedurale efectuate pe parcursul urmăririi penale, ceea ce prezumă că au fost de acord cu legalitatea acestor acte procedurale.

Totodată, Curtea Supremă de Justiție a menționat, că instanța de apel a trecut cu

vederea și faptul că, inculpații nu au atacat ordonanța Prim-adjunctului Procurorului General din 22 noiembrie 2010, privind anularea ordonanței din 17 noiembrie 2010 cu dispunerea reluării urmăririi penale, la Procurorul General și, ulterior, în ordinea art. 313 Cod de procedură penală, la judecătorul de instrucție.

La fel, instanța de recurs a menționat, că, Hotărârea Curții Constituționale nr. 26 „Privind declararea neconstituțională a alin. (6) art. 63 Cod de procedură penală”, a fost adoptată la 23 noiembrie 2010, adică după emiterea ordonanței Prim-adjunctului Procurorului General din 22 noiembrie 2010.

Potrivit prevederilor art. 28 alin. (2) al Legii cu privire la Curtea Constituțională, „actele normative sau unele părți ale acestora declarate neconstituționale devin nule și nu se aplică din momentul adoptării hotărârii respective a Curții Constituționale”.

Adică, efectele recunoașterii neconstituționalității unor acte normative se răsfrâng asupra situațiilor de fapt, nu de la momentul stabilirii circumstanțelor de drept, ci din momentul adoptării textului legal pus în discuție.

Prin urmare, la momentul emiterii ordonanței de reluare a urmăririi penale pe cauza dată, art. 287 alin. (1) Cod de procedură penală, nu era declarat neconstituțional.

Ordonanța de scoatere de sub urmărire penală a lui Rotari Sorin a fost considerată ilegală și anulată de procurorul ierarhic superior, cu reluarea urmăririi penale. Totodată, prin ordonanța procurorului în procuratura raionului Fălești, Trocin Eugeniu, din 17 noiembrie 2010, a fost scos de sub urmărire penală doar Rotari Sorin, dar nu și Bușovschi Roman.

Astfel, prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 12 din 14 mai 2015 privind excepția de neconstituționalitate a art. 287 alin. (1) Cod de procedură penală, a fost declarat neconstituțional alin. (1) al art. 287 Cod de procedură penală. Hotărârea dată a intrat în vigoare la data adoptării.

Considera recurentul, că poziția instanței de apel privind încetarea procesului penal din motivul declarării neconstituționalității art. 287 alin. (1) Cod de procedură penală, este ilegală, dat fiind faptul, că potrivit art. 7 din Codul jurisdicției constituționale- orice act normativ, precum și orice Tratat Internațional la care Republica Moldova este parte, se consideră constituțional până când neconstituționalitatea lui va fi dovedită în procesul jurisdicției constituționale, cu asigurarea tuturor garanțiilor prevăzute de prezentul cod.

În opinia recurentului, instanța de apel, în cadrul rejudecării cauzei penale nu a executat indicațiile instanței de recurs, care sunt obligatorii.

Aceasta însemna că autoritățile trebuia să depună întotdeauna eforturi serioase pentru a afla ce s-a întâmplat. Ele trebuia să întreprindă toți pașii rezonabili și disponibili lor pentru a asigura probe cu privire la incident (cauza Gurgurov c. Moldovei nr. 7045/08, 16.06.2009), ceea ce era posibil a efectua, conform legislației naționale, numai în cadrul urmăririi penale.

Referitor la activitățile desfășurate în cadrul procesului penal, acestea trebuia „să asigure aflarea adevărului cu privire la faptele și împrejurările cauzei, precum și cu privire la persoana făptuitorului”. Numai aflând adevărul, scopul procesului penal

poate fi atins, iar soluțiile dispuse de organele judiciare pot da satisfacție celor care urmăresc înlăptuirea justiției penale.

Astfel, se releva că în partea descriptivă a ordonanței Primului-adjunct al Procurorului General, Andrei Pântea din 22 noiembrie 2010, era indicat expres motivul anulării și anume că nu a existat în fapt cauza care a determinat luarea deciziei de încetare a urmăririi penale, temei prevăzut nemijlocit la alin. (1) art. 287 Cod de procedură penală. Totodată, motiv de reluare a urmăririi penale în cazurile date a servit încălcarea drepturilor părții vătămăte la o examinare echitabilă a cauzei, consacrat la art. 6 CEDO, fiind apreciat ca un viciu fundamental de care a fost afectată ordonanța de încetare a urmăririi penale și de scoatere a lui Rotari Sorin de sub urmărirea penală.

Cu referire la prevederile art. 20 Constituția RM, art. 3, 1, 6 CEDO, recurentul susținea că ordonanța de scoatere de sub urmărire penală în privința lui Rotari Sorin a fost afectată de un viciu fundamental în cadrul urmăririi precedente, adică, în prezența probelor suficiente, părții vătămăte fiindu-i încălcate drepturile constituționale- accesul liber la justiție și dreptul la viață și la integritate fizică și psihică.

Menționează că instanța de apel a invocat practica Curții Supreme de Justiție în cazurile când urmărirea penală a fost reluată în baza art. 287 alin. (4) Cod de procedură penală, ceea ce nu era aplicabil în speță, dat fiind faptul, că urmărirea penală în privința lui Rotari Sorin a fost reluată în baza art. 287 alin. (1) Cod de procedură penală.

Releva procurorul, că instanța de apel eronat a conchis că ordonanța de reluare a urmăririi penale și punerea sub învinuire a lui Rotari Sorin și Bușovschi Roman contraveneau prevederilor art. 6 pct. 44), art. 22 alin. (2), 287 alin. (4) Cod de procedură penală, art. 4 Protocolul 7 al CEDO și art. 7 alin. (2) Cod penal, potrivit căroră hotărârea organului de urmărire penală de scoatere a persoanei de sub urmărirea penală sau de încetare a urmăririi penale, precum și hotărârea judecătorească definitivă, împiedică reluarea urmăririi penale, punerea sub o nouă învinuire mai gravă pentru aceeași persoană, pentru aceeași faptă, cu excepția cazurilor când fapte noi ori recent descoperite sau un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente au afectat hotărârea pronunțată și nimeni nu poate fi supus urmăririi penale și pedepsei penale de mai multe ori pentru una și aceeași faptă.

16. Prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 03 aprilie 2018, a fost admis recursul ordinar declarat de procuror, s-a casat total decizia și s-a dispus rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

17. În motivarea deciziei s-a invocat că, prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 25 iunie 2013, au fost evidențiate erorile admise la judecarea cauzei în apel și care urmau a fi luate în considerație de către instanța de apel la o nouă rundă a procedurilor de apel.

Cu toate acestea, instanța de apel ajungând la concluzia de a înceta procesul penal intentat în privința inculpaților în baza art. 309¹ alin. (3) lit. c) Cod penal, din motiv că exista o hotărâre a organului de urmărire penală asupra aceleiași persoane pentru aceeași faptă de încetare a urmăririi penale și de scoatere a acesteia de sub urmărire penală, a reținut că la caz s-a schimbat situația de fapt existentă la soluționarea

recursului, și anume legată de adoptarea Hotărârii Curții Constituționale nr. 12 din 14 mai 2015, prin care au fost declarate neconstituționale prevederile art. 287 alin. (1) Cod de procedură penală.

Pentru a ajunge la această soluție instanța de apel a menționat, că prin ordonanța din 17 noiembrie 2010 emisă de către procurorul în Procuratura raionului Fălești, Trocin Eugeniu, s-a dispus: „încetarea urmăririi penale în cadrul cauzei penale nr. 2010378031, pornită pe faptul maltratării lui Vatamanu Anatolie din 14 august 2010, de către colaboratorul de poliție Rotari Sorin și încă o persoană neidentificată la acel moment, pe motiv că nu exista faptul infracțiunii. Scoaterea de sub urmărire penală, din lipsa faptului infracțiunii, a bănuitului Rotari Sorin”.

Iar ulterior, prin ordonanța Primului-adjunct al Procurorului General, Andrei Pîntea, din 22 noiembrie 2010 a fost dispusă anularea ordonanței de încetare a urmăririi penale nr. 2010378031 emisă la 17 noiembrie 2010 de procurorul în Procuratura raionului Fălești, Eugeniu Trocin și reluarea urmăririi penale.

Colegiul penal al instanței de recurs a indicat că, deși, ordonanța din 22 noiembrie 2010 emisă de Primul-adjunct al Procurorului General, Andrei Pîntea, a fost întemeiată în baza art. 287 alin. (1) Cod de procedură penală, fapt despre care instanța de apel expres a indicat în decizia sa, totuși, în motivarea soluției sale, instanța de apel în mod divergent a statuat asupra faptului, că această ordonanță contravine prevederilor art. 287 alin. (4) Cod de procedură penală, considerând că în speță nu au fost stabilite careva fapte noi sau recent descoperite, un viciu fundamental care în cadrul urmăririi precedente ar fi afectat hotărârea respectivă sau alte probe noi.

Astfel, s-a reținut că deși reluarea urmăririi penale a fost dispusă în baza art. 287 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de apel pripit a considerat că ordonanța de anulare a ordonanței de scoatere de sub urmărire penală și reluare a urmăririi penale din 22 noiembrie 2010, nu a fost motivată în coraport cu prevederile pct. 7, 8 a Hotărârii Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate a prevederilor alin. (6) art. 63 Cod de procedură penală, nr. 26 din 23 noiembrie 2010, conform căroră „pentru ca organul de urmărire penală să poată relua urmărirea penală, legislatorul, la alin. (4) art. 287 Cod de procedură penală, a stipulat că această acțiune se admite numai dacă apar fapte noi sau recent descoperite ori un viciu fundamental în cadrul urmăririi precedente de natură să afecteze hotărârea pronunțată...”.

Instanța de recurs a reținut că prevederile art. 287 alin. (1) Cod de procedură penală (care au fost declarate neconstituționale prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 12 din 14 mai 2015), reglementau situațiile când reluarea urmăririi penale după încetarea urmăririi penale, după clasarea cauzei penale sau după scoaterea persoanei de sub urmărire se dispunea de către procurorul ierarhic superior prin ordonanță dacă, ulterior, s-a constatat că nu a existat în fapt cauza care a determinat luarea acestor măsuri sau că a dispărut circumstanța pe care se întemeia încetarea urmăririi penale, clasarea cauzei penale sau scoaterea persoanei de sub urmărire, astfel ordonanța a fost anulată ca fiind una ilegală.

Referitor la poziția instanței de apel privind neconstituționalitatea prevederilor art.

287 alin. (1) Cod de procedură penală, Colegiul penal a sesizat că instanța de apel la judecarea cauzei a omis din vedere faptul, că potrivit prevederilor art. 26 alin. (5) și (7) din Legea nr. 317 din 13 decembrie 1994 „Cu privire la Curtea Constituțională”, actele Curții Constituționale nu sunt supuse nici unei căi de atac, sânt definitive și intră în vigoare la data adoptării. La decizia Curții, unele acte intră în vigoare la data publicării sau la data indicată în ele. Hotărârile Curții Constituționale produc efect numai pentru viitor.

Prin urmare, la momentul emiterii ordonanței de reluare a urmăririi penale pe cauza dată - 22 noiembrie 2010, art. 287 alin. (1) Cod de procedură penală, nu era declarat neconstituțional.

Ordonanța de scoatere de sub urmărire penală a lui Rotari Sorin a fost considerată ilegală și anulată de procurorul ierarhic superior, cu reluarea urmăririi penale. Totodată, instanța de apel nu a atras atenția asupra faptului, că prin ordonanța procurorului în procuratura raionului Fălești, Trocin Eugeniu, din 17 noiembrie 2010, a fost scos de sub urmărire penală doar Rotari Sorin dar nu și Bușovschi Roman.

Instanța de recurs de asemenea a menționat că instanța de apel, ținând cont de cele expuse supra, nu a oferit o motivare temeinică faptului, că ordonanța de reluare a urmăririi penale n-a fost contestată de către inculpați în termenii stabiliți de art. 251 Cod de procedură penală.

Instanța de recurs a statuat că la rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să țină cont și de faptul, că potrivit art. 3 Cod de procedură penală, în desfășurarea procesului penal se aplică legea care este în vigoare în timpul urmăririi penale sau al judecării cauzei în instanța judecătorească. Legea procesuală penală poate avea efect ultraactiv, adică dispozițiile ei, în perioada de tranziție la o nouă lege procesuală penală, pot rămâne aplicabile acțiunilor procesuale reglementate de legea nouă. Caracterul ultraactiv se stipulează în legea nouă.

În sensul normelor enunțate este de înțeles, că legea procesuală penală nu cunoaște efectul retroactiv și dacă la momentul săvârșirii actului procesual acesta s-a bazat pe o prevedere legală care era în vigoare, atunci, odată cu anularea prevederii legale menționate nu se poate de invoca și nici obține anularea actului anume din motivul abrogării legii procesuale.

18. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 28 septembrie 2021, în cadrul rejudecării cauzei, au fost admise apelurile, casată parțial sentința cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care:

- Rotari Sorin s-a considerat condamnat în baza art. 309¹ alin. (3) lit. c) Cod penal la 5 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a practica activitate în organele MAI pe termen de 5 ani.

În baza art. 90 Cod penal s-a suspendat condiționat executarea pedepsei cu închisoarea cu stabilirea perioadei de probațiune de 5 ani.

- Bușovschi Roman s-a considerat condamnat în baza art. 309¹ alin. (3) lit. c) Cod penal la 5 ani închisoare cu privarea de dreptul de a practica activitate în organele MAI pe termen de 5 ani.

În baza art. 90 Cod penal s-a suspendat condiționat executarea pedepsei cu închisoarea cu stabilirea perioadei de probațiune de 5 ani.

În rest s-au menținut dispozițiile sentinței instanței de fond.

19. În partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a menționat că, instanța de fond a respectat normele procesuale, a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei și a dat probelor administrate o apreciere legală, respectându-se prevederile art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu-din punct de vedere al coroborării lor, corect ajungând la concluzia privind vinovăția lui Rotari Sorin și Bușovschi Roman în comiterea infracțiunii incriminate.

Deși inculpații nu au recunoscut vina, vinovăția în cele incriminate lor a fost confirmată în ședința de judecată prin declarațiile inculpaților depuse în instanța de fond și de apel, a martorilor, și probele scrise ale cauzei penale.

Nu s-a reținut argumentul că, instanța de fond nu a analizat amplu și minuțios circumstanțele reale ale cauzei, eronat și pripit ajungându-se la concluzia recunoașterii inculpaților ca fiind vinovați de comiterea infracțiunii incriminate or, în apelurile înaintate, cu referire la declarațiile unor martori și materiale ale cauzei penale aceștia au menționat selectiv doar circumstanțele expuse de ei în favoarea poziției de nevinovăție, fără a le corobora cu celelalte declarații și probe prezentate la caz, administrate de organul de urmărire penală și cercetate de instanța de fond.

Este irelevantă și invocarea apărătorilor cu referire la faptul, că la emiterea soluției pe caz de către instanța de fond nu s-a luat în considerație personalitatea părții vătămate și a inculpaților, care se caracterizează pozitiv, iar Rotari Sorin având la întreținere doi copii minori, or, acestea sunt circumstanțe care nu pot nega circumstanțele de fapt constatate la caz și faptul comiterii de către aceștia a faptelor ilicite.

La fel, instanța de apel nu a luat în considerație nici invocarea apelanților cu privire la faptul, că urmau a fi apreciate critic declarațiile martorilor care sunt în relație de rudenie cu partea vătămată Vatamanu Anatolie, or, declarațiile au fost depuse de aceștia sub jurământ, fiind avertizați de răspunderea ce o poartă pentru darea de declarații false, totodată acestea coroborează cu probele scrise ale cauzei penale.

În acest sens s-a arătat că, conform fișei de solicitare (f.d. 37-39 vol. I), urma că, la 15.08.2010, adică în imediata apropiere după comiterea infracțiunii, de către vecină, a fost solicitată intervenția medicilor pentru acordarea ajutorului medical lui Vatamanu Anatolie, cauza fiind că a fost bătut, solicitarea fiind înregistrată la 9:13. Totodată, conform fișei medicale a lui Vatamaniuc Anatolie, urma că acesta a fost examinat la 16.08.2010, indicând că a primit trauma pe 14.08.2010 fiind bătut, tot la 16.08.2010 fiind supus și examenului radiologic.

Ce ține de motivele invocate că, partea vătămată inițial a depus declarații că era beat și a căzut la fântână, iar declarațiile că a fost bătut au fost depuse cu motiv de răzbunare pe polițiști, ulterior cu scop de profit a întreprins măsuri de a primi bani de la Rotari Sorin, precum și că urma să fie apreciate critic declarațiile martorilor Vatamanu Veronica, Vatamanu Nina, Hărbălău Ecaterina, Vatamanu Natalia și

Eftemița Olga, deoarece acestea sunt rude, instanța de apel a indicat că nu puteau fi reținute, or, aceste declarații după cum s-a menționat supra coroborau cu probele scrise ale cauzei penale. Totodată, conform declarațiilor martorilor Celan Liliana, Cosovan Vadim, Cheptea Igor și Snegur Serghei, care nu erau rude cu partea vătămată, fiind depuse sub jurământ, urma că Vatamaniuc Anatolie a declarat că a fost bătut de polițiști.

Aceste declarații coroborau cu declarațiile martorului Potîngă Alexandru, care a fost prezent la locul faptei, și deși inculpații negau faptul că au intrat în casa părții vătămate, totuși conform declarațiilor acestui martor urma că inculpații au intrat în casa părții vătămate fiind doar ei trei în odaie, de unde se auzeau strigăte și gălăgie.

Motivul că inițial în cadrul urmăririi penale partea vătămată a declarat că a căzut lângă fântână, s-a apreciat critic, or, conform declarațiilor martorului Hărbălău Ecaterina precum și a părții vătămate, după ce a fost la Procuratură s-au întâlnit cu Rotari Sorin și Bușovschi Roman, care i-au propus bani pentru a nu se adresa la medic. Totodată, după spital acasă s-au întors cu automobilul cu Rotari Sorin, care l-a influențat să-și schimbe declarațiile, ulterior el, acceptând banii propuși, la 10 noiembrie 2010 fiind audiat în calitate de parte vătămată (f.d. 72-73 vol. I), a indicat că a făcut declarații mincinoase și denunț fals în privința lui Potîng Alexandru, Rotari Sorin și Bușovschi Roman, iar la 11 noiembrie în timp ce primea banii a fost documentat, ulterior fiind condamnat prin sentința Judecătorei Fălești din 22.02.2011 în baza art. 326 alin. (1) Cod penal.

Tot în acest sens, s-a reținut și raportul de expertiză medico-legală în comisie nr. 26 din 11.02.2011 în privința lui Vatamanu Anatolie, citat supra, care indica că, traumatismul toracal închis, soldat cu 3 fracturi costale a fost cauzat în rezultatul acțiunii traumatice cu obiect dur-contondent (pumn, picior) posibil în circumstanțele indicate. Producerea leziunilor corporale la victimă ca rezultat al lovirii cu picioarele încălțate nu se exclude. Poziția victimei în raport cu obiectul vulnerant în momentul pricinuirii leziunilor putea fi oricare. Provocarea leziunilor corporale depistate prin căderea de la înălțimea propriului corp cu sau fără predarea accelerației din exterior pe un plan drept se exclude. Cu leziunile corporale depistate victima putea să efectueze acțiuni de deplasare de sine stătător și să parcurgă orice distanță. Perioada fixă de timp când partea vătămată Vatamanu Anatolie a putut să primească vătămările corporale a fost stabilită de urmărirea penală și indicată în circumstanțele cazului ce nu contravine modificărilor calosului osos a coastelor fracturate depistate radiologic”(f.d. 237-239, vol. I).

Astfel, declarațiile depuse la 10.11.2010, la care face referire apărarea au fost apreciate critic, ele venind în contradicție cu celelalte probe ale cauzei penale.

Cu referire la motivul invocat că partea vătămată la 20.08.2010 a solicitat să fie încetată examinarea de mai departe a plângerii, deoarece cele expuse în plângere nu au avut loc, procurorul urmând să emită ordonanță de încetare a procesului penal, nu s-a reținut, or, infracțiunea dată nu face parte din categoria infracțiunilor pentru care urmărirea penală poate fi încetată la retragerea plângerii de către partea vătămată.

Privitor la motivul invocat că Bușovschi Roman nu putea fi subiect al infracțiunii incriminate, argumentul s-a respins ca neîntemeiat, or, Rotari Sorin, activând în calitate de inspector al SPC a CPR Fălești, fiind persoană cu funcție de răspundere, l-a instigat pe Bușovschi Roman, cu care este prieten încă din anii de școală, la provocarea intenționată lui Vatamanu Anatolie a durerilor și suferințelor puternice fizice și psihice, totodată și-a exprimat consimțământul tacit ca acesta să întreprindă asemenea acțiuni împreună cu el.

Ce ține de motivele invocate în susținerile verbale de către avocați, și anume că prin ordonanța din 17 noiembrie 2010 emisă de către procurorul în Procuratura raionului Fălești, Trocin Eugeniu, s-a dispus: „încetarea urmăririi penale în cadrul cauzei penale nr. 2010378031, pornită pe faptul maltratării lui Vatamanu Anatolie din 14 august 2010, de către colaboratorul de poliție Rotari Sorin și încă o persoană neidentificată în acel moment, pe motiv că nu exista faptul infracțiunii și scoaterea de sub urmărire penală, din lipsa faptului infracțiunii, a bănuitului Rotari Sorin”, iar ordonanța Primului-adjunct al Procurorului General, Andrei Pîntea, din 22 noiembrie 2010 prin care a fost dispusă anularea ordonanței de încetare a urmăririi penale nr. 2010378031 emisă la 17 noiembrie 2010 și reluarea urmăririi penale era lovită de nulitate, deoarece în textul ordonanței respective nu și-au găsit reflectare motivele concrete pentru adoptarea ei și anume de ce nu a existat în fapt cauza care a determinat luarea acestor măsuri sau care anume probe au demonstrat că au dispărut circumstanțele pe care se întemeia ordonanța, Colegiul la fel le-a apreciat critic.

În acest sens, ordonanța din 22 noiembrie 2010 emisă de Primul-adjunct al Procurorului General, Andrei Pîntea, a fost întemeiată în baza art. 287 alin. (1) Cod de procedură penală, prevederi care au fost declarate neconstituționale prin Hotărârea Curții Constituționale nr.12 din 14 mai 2015, și reglementau situațiile când reluarea urmăririi penale după încetarea urmăririi penale, după clasarea cauzei penale sau după scoaterea persoanei de sub urmărire se dispune de către procurorul ierarhic superior prin ordonanță dacă, ulterior, se constata că nu a existat în fapt cauza care a determinat luarea acestor măsuri sau că a dispărut circumstanța pe care se întemeia încetarea urmăririi penale, clasarea cauzei penale sau scoaterea persoanei de sub urmărire.

Iar potrivit prevederilor art. 26 alin. (5) și (7) din Legea nr. 317 din 13 decembrie 1994 „Cu privire la Curtea Constituțională”, actele Curții Constituționale nu sânt supuse nici unei căi de atac, sânt definitive și intră în vigoare la data adoptării. La decizia Curții, unele acte intră în vigoare la data publicării sau la data indicată în ele. Hotărârile Curții Constituționale produc efect numai pentru viitor. Prin urmare, la momentul emiterii ordonanței de reluare a urmăririi penale pe cauza dată - 22 noiembrie 2010, art. 287 alin. (1) Cod de procedură penală, nu era declarat neconstituțional. Ordonanța de scoatere de sub urmărire penală a lui Rotari Sorin a fost considerată ilegală și anulată de procurorul ierarhic superior, cu reluarea urmăririi penale. Totodată, prin ordonanța procurorului în procuratura raionului Fălești, Trocin Eugeniu, din 17 noiembrie 2010, a fost scos de sub urmărire penală doar Rotari Sorin dar nu și Bușovschi Roman.

La caz, inculpații nu au contestat ordonanța de reluare a urmăririi penale în termenii stabiliți de art. 251 Cod de procedură penală.

În consecința celor descrise supra, instanța de apel a apreciat ca fiind justă poziția instanței de fond prin care a reținut ca fiind dovedită vina inculpaților de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 309¹ alin. (3) lit. c) Cod penal. Totodată instanța a casat sentința în latura stabilirii pedepsei penale inculpaților, or eronat a fost stabilită pedeapsa, astfel aceasta fiind incorect individualizată.

Instanța de fond, la aplicarea pedepsei, n-a dat deplină eficiență prevederilor art. 7, 61, 75 Cod penal, cât privește scopul pedepsei penale și criteriile generale de individualizare a pedepsei și nu în deplină măsură a ținut cont de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării inculpaților, precum și de condițiile de viață ale familiilor acestora.

Conform materialelor cauzei, infracțiunea comisă de inculpați face parte din categoria celor grave, ambii inculpați la momentul comiterii infracțiunilor nu aveau antecedente penale, la locul de trai se caracterizau pozitiv, Rotari Sorin caracterizându-se pozitiv inclusiv la locul de lucru era căsătorit și avea la întreținere doi copii minori iar Bușovschi Roman avea la întreținere un copil minor.

Astfel, deși instanța de fond a aplicat inculpaților pedeapsa în limitele prevăzute de lege, totuși, instanța de apel a casat sentința în latura pedepsei, luând în considerație circumstanțele de drept și fapt constatate la caz stabilind pentru ambii inculpați pedeapsa închisoare la limita minimă prevăzută de legea penală cu aplicarea pedepsei complementare.

Totodată, reieșind din circumstanțele la caz, de faptul că, circumstanțe agravante nu au fost constatate, totodată ca circumstanță atenuantă s-a reținut expirarea de la momentul comiterii infracțiunii, a cel puțin 2/3 din termenul de prescripție pentru tragerea la răspundere penală prevăzut pentru această infracțiune, or, fiind o infracțiune de categoria celor grave, termenul de prescripție este de 15 ani, la momentul pronunțării deciziei expirând deja 11 ani, constata posibilitatea aplicării pedepsei cu suspendarea condiționată a executării acesteia cu stabilirea perioadei de probațiune prevăzută de art. 90 Cod penal, fiind de părerea că prin stabilirea acestei pedepse se va aduce la reeducarea inculpaților, nefiind necesitatea izolării de societate, acordându-le o șansă de a se reintegra în societate, pedeapsă pe care o considera echitabilă și proporțională cu faptele ilicite constatate și reținute în sarcina ultimilor.

20. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, procurorul a atacat-o cu recurs ordinar, invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, solicitând casarea deciziei în partea stabilirii pedepsei inculpaților cu excluderea prevederilor art. 90 Cod penal, în rest decizia să fie menținută.

În motivare recurentul a indicat imposibilitatea inculpatului Rotari Sorin să execute pedeapsa fiind peste hotare și este anunțat în căutare. Procurorul a indicat că la 05 martie 2019 a fost pornit dosarul de căutare în privința lui Rotari Sorin.

Recurentul consideră că prin decizia instanței de apel s-a aplicat inculpaților o pedeapsă prea blândă în coraport cu faptele comise, or, părții vătămate i-au fost cauzate

dureri și suferințe puternice fizice și psihice, provocând leziuni corporale medii cu dereglarea sănătății de lungă durată.

21. Avocatul Buliga Ion în comun cu Bușovschi Roman au depus referința la recursul declarat de către procuror, prin care au solicitat menținerea fără modificări a deciziei Curții de Apel Bălți din 28 septembrie 2021.

22. Partea vătămată Vatamanu Anatolii a depus referința la recursul declarat de către procuror, solicitând ca inculpații să fie recunoscuți nevinovați.

23. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar pe baza materialului din dosar și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Pornind de la dispoziția art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, în care se relevă că instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că recursul este vădit neîntemeiat.

Din conținutul cererii, se constată că procurorul face trimitere la temeiurile de casare stipulate de art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, menționând că prin decizia contestată, inculpaților li-a fost aplicată o pedeapsă prea blândă raportată la fapta comisă de aceștia, de aceea, la caz, au fost aplicate pedepse individualizate contrar prevederilor legale, instanța nemotivându-și suficient hotărârea în acest aspect. Mai concret, recurentul critică primordial aplicarea art. 90 Cod penal față de inculpați.

Verificând materialele dosarului în raport cu criticele enunțate, Colegiul penal conchide că la judecarea apelului instanța a examinat prezenta cauză penală în baza probelor administrate legal de către organul de urmărire penală și verificate în ședința de judecată, cu respectarea prevederilor art. 100 alin. (4) și 101 Cod de procedură penală, a ținut cont de indicațiile motivele expuse de instanțele precedente, astfel ajungând la concluzia corectă cu privire la vinovăția inculpaților de săvârșirea infracțiunii incriminate în baza art. 309¹ alin. (3) lit. c) Cod penal.

La caz, instanța de apel și-a motivat concluzia prin statuarea faptului că a acordat deplină eficiență prevederilor art. art. 6, 7, 61, 75 Cod Penal în coraport cu prevederile art. 90 Cod penal, a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele care atenuează ori agravează răspunderea penală, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovaților, precum și de condițiile de viață ale familiei acestora.

La individualizarea pedepsei penale stabilite inculpaților în prezenta speță, instanța de apel a pus accentul și pe personalitatea persoanei vinovaților, învederând și celelalte criterii de individualizare a pedepsei penale, cum ar fi gravitatea infracțiunii săvârșite, influența pedepsei asupra corectării și reeducării vinovatului. Infracțiunea comisă de inculpat se atribuie, în conformitate cu art. 16 Cod penal, la categoria celor grave și care nu prevede pedepse principale alternative, ci doar pedeapsa principală cu *închisoare de la 5 la 10 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de*

a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani, precum și scurgerea a peste 11 ani de la comiterea infracțiunii.

Colegiul Penal susține integral argumentele expuse supra de instanța de apel, raliindu-se la părerea că în privința inculpaților urma a fi aplicată pedeapsa închisorii în limitele speciale prevăzute de sancțiunea art. 309¹ alin. (3) lit. c) Cod penal, de 5 ani închisoare cu privarea de dreptul de a practica activitate în organele MAI pe termen de 5 ani pentru fiecare și cu suspendarea condiționată a executării acesteia pentru o perioadă de probațiune de 5 ani în temeiul art. 90 Cod penal.

Instanța de recurs notează că, pentru a se reține eroarea de drept stipulată în pct. 10) și pentru a se statua că s-au aplicat pedepse individualizate contrar exigențelor legale, instanțele de fond urmau să facă abstracție de prevederile art. 75 și 90 Cod penal, care reglementează criteriile generale de individualizare a pedepselor și condițiile de aplicare a institutului suspendării condiționate, limitele în raport de circumstanțe agravante și atenuante etc., ținând seama de limitele stabilite în partea specială a Codului.

Însă, cerința de casare presupune că s-a încălcat legea penală sau cea procesual-penală la aplicarea pedepsei și la stabilirea limitelor acesteia, dar procurorul pe calea recursului ordinar, dorește să se ajungă practic la o nouă analiză a circumstanțelor de fapt din decizia instanței de apel nu pentru a fi corectată vreo eroare judiciară, ci doar în vederea stabilirii unei pedepse cu închisoarea fără suspendarea condiționată a executării acesteia în privința inculpatului, în acest sens instanța de recurs ordinar transformându-se într-o veritabilă instanță de apel, ceea ce excede scopul de funcționare a acestei căi de atac.

Din partea descriptivă a deciziei instanței de apel, se constată că instanța a dezbătut prin mai multe argumente criticele ce vizau circumstanțele ce au influențat asupra operațiunii de individualizare a acesteia, totodată decizia cuprinde și temeiurile de aplicare față de inculpați a prevederilor din art. 90 Cod penal.

Astfel, Colegiul consideră că o atare modalitate de individualizare a pedepsei corespunde legii penale, iar pedeapsa aplicată infractorilor este echitabilă raportată la scopul urmărit de legislator în art. 61 Cod penal, care îi va descuraja de comiterea altor infracțiuni.

Colegiul penal notează că, instanța de apel și-a argumentat just concluziile sale, argumente pe care instanța de recurs le acceptă și le însușește, fapt ce corespunde jurisprudenței CtEDO (cauza Albert vs. România din 16.02.2010), în care Curtea statuează că, art. 6 §1 din CEDO, deși obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument, cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

Având ca reper considerentele arătate în partea descriptivă a prezentei decizii și raportând situația reținută în cauză la prevederile art. 432 alin. (2) Cod de procedură penală, Colegiul Penal concluzionează că, la judecarea acestui dosar în ordine de apel,

instanța a respectat prevederile legale relevante, prescrise de art.414-419 Cod de procedură penală, iar argumentele din recursul ordinar declarat de acuzatorul de stat sunt vădit neîntemeiate.

24. În temeiul art. 432 alin. (1) – (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul Penal

d e c i d e :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de procurorul în Procuratura de Circumscripție Bălți, Bodareu Octavian, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 28 septembrie 2021, în cauza penală privindu-i pe ROTARI Sorin XXXXX și BUȘOVACHI Roman XXXXX, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 17 martie 2022.

Președinte

Liliana CATAN

Judecător

Victor BOICO

Judecător

Ghenadie PLĂMĂDEALĂ